

LES 24

Vertaaloefening: Mc 7:1-16

1	Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱερουσολύμων.
	Aantekeningen: συνάγονται is ind.prs.pss. 3 ^e p.mv. van συναίγω. ἐλθόντες is part.aor.act.nom.mnl.mv. van ἔρχομαι. Vertaling: en verzamelen zich de farizeeërs en sommigen van de schriftgeleerden gekomen zijnde vanuit Jeruzalem.
2	καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους
	Aantekeningen: ἰδόντες is een part.aor.act.nom.mnl.mv. van ὁράω. τοῦτ' ἔστιν betekent <i>dat is, dat wil zeggen</i> . ἐσθίουσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.mv. van ἐσθίω. Vertaling: en gezien hebbend sommigen van de leerlingen van hem dat (iets) met onreine handen, dat wil zeggen ongewassen, zij eten de broden.
3	οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων
	Aantekeningen: ἐὰν μὴ kan hier vertaald worden met <i>zonder eerst</i> . νίψωνται is sub.aor.med. 3 ^e p.mv. van νίπτω. ἐσθίουσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.mv. van ἐσθίω. κρατοῦντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van κρατέω. Vertaling: de want farizeeërs en al de Judeeërs zonder eerst met een vuist zich gewassen te hebben de handen niet zij eten, vasthoudend de overlevering van de oudsten.
4	καὶ ἀπ' ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων [καὶ κλινῶν]-
	Aantekeningen: βαπτίσωνται is sub.aor.med. 3 ^e p.mv. van βαπτίζω. Dit ww betekent in het med ook: <i>zich wassen</i> . De woorden καὶ ἄλλα kun je vertalen met <i>en ook nog</i> . παρέλαβον is ind.aor.act. 3 ^e p.mv. van παραλαμβάνω. κρατεῖν is inf.prs.act. van κρατέω. Vertaling: en vanaf de markt zonder eerst zich gewassen te hebben niet zij eten, en ook nog veel is (er) wat zij hebben aangenomen om vast te houden, wassingen van bekers en van kannen en van koperen vaten en van bedden.
5	καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταὶ σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσίν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;
	Aantekeningen: ἐπερωτῶσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.mv. van ἐπερωτάω. περιπατοῦσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.ev. van περιπατέω. Vertaling: en vragen hem de farizeeërs en de schriftgeleerden: waarom niet wandelen de leerlingen van u volgens de overlevering van de oudsten, maar met onreine handen zij eten het brood?
6	Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται [ὅτι] οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδίᾳ αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·
	Aantekeningen: ἐπροφήτευσεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van προφητεύω. γέγραπται is ind.pf.pss. 3 ^e p.ev. van γράφω. χεῖλεσίν is znw.dat.onz.mv. van χεῖλος.

	<p>τιμᾷ is ind.prs.act. 3^e p.ev. van τιμάω. ἀπέχει is ind.prs.act. 3^e p.ev. van ἀπέχω. Vertaling: hij maar zei tot hen: terecht heeft geprofeteerd Jesaja over jullie, de huichelaars, zoals geschreven werd: dit volk met de lippen mij eert, het maar hart van hen ver verwijderd is van mij.</p>
7	<p>μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.</p> <p>Aantekeningen: σέβονται is ind.prs.med. 3^e p.mv. van σέβομαι, <i>vereren</i>. διδάσκοντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van διδάσκω. Vertaling: tevergeefs maar vereren zij mij lerend onderrichtingen, voorschriften van mensen.</p>
8	<p>ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων.</p> <p>Aantekeningen: ἀφέντες is part.aor.act.nom.mnl.mv. van ἀφίημι. κρατεῖτε is ind.prs.act. 2^e p.mv. van κρατέω. Vertaling: loslatende het gebod van God houdt jullie vast de overlevering van de mensen.</p>
9	<p>καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν στήσητε.</p> <p>Aantekeningen: ἔλεγεν is ind.impf.act. 3^e p.ev. van λέγω. ἀθετεῖτε is ind.prs.act. 2^e p.mv. van ἀθετέω, <i>terzijde stellen</i>. στήσητε is sub.aor.act. 2^e p.mv. van ἵστημι, <i>plaatsen</i> Vertaling: en hij zei tot hen: goed (is het), jullie stellen terzijde het gebod van God, opdat de overlevering van u jullie in stand moogt (zult) houden!</p>
10	<p>Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.</p> <p>Aantekeningen: τίμα is een gbw.prs.act. 2^e p.ev. van τιμάω. κακολογῶν is part.prs.act.nom.mnl.ev. van κακολογέω, <i>kwaadspreken</i>. τελευτάτω is een gbw.prs.act. 3^e ev. van τελευτάω, <i>sterven, ter dood brengen</i>. Vertaling: Mozes want heeft gezegd: eer de van van u en de moeder van u, en de kwaadsprekende van vader of moeder moet ter doord gebracht worden.</p>
11	<p>ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ· κορβάν, ὃ ἐστὶν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῇθῃς,</p> <p>Aantekeningen: λέγετε is ind.prs.act. 2^e p.mv. van λέγω. κορβάν is de translitteratie van een Hebreeuws woord dat <i>offergave</i> betekent. ὠφελῇθῃς is sub.aor.pss. 2^e p.ev. van ὠφελέω, <i>geholpen worden, ondersteuning ontvangen</i> (pss). Vertaling: jullie maar zeggen: indien zegt een mens tot de vader en tot de moeder: offergave, dat is een geschenk, wat als uit (van) mij (= wat ook van mij) jij ondersteuning zou kunnen ontvangen.</p>
12	<p>οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ,</p> <p>Aantekeningen: ἀφίετε is ind.prs.act. 2^e p.mv. van ἀφίημι. οὐδὲν is onb.vnw.acc.onz.ev. van οὐδεῖς. ποιῆσαι is inf.aor.act. van ποιέω. Vertaling: niet meer laat je hem toe niets te doen voor de vader en voor de moeder.</p>

13	ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἣ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
	Aantekeningen: ἀκυροῦντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van ἀκυρώ, <i>krachteloos maken</i> . παρεδώκατε is ind.aor.act. 2 ^e p.mv. van παραδίδωμι, <i>overleveren</i> . ποιεῖτε is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van ποιέω. Vertaling: krachteloos makend het woord van God door de overlevering van u die jou is overgeleverd en dergelijke dingen vele doe jij.
14	Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε.
	Aantekeningen: προσκαλεσάμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van προσκαλέομαι, <i>tot zich roepen,ontbieden</i> (in NT alleen in med). ἀκούσατε is gbw.aor.act. 2 ^e p.mv. van ἀκούω. σύνετε is een gbw.aor.act. 2 ^e p.ev. van συνίημι, <i>verstaan, inzien</i> . Vertaling: en tot zich geroepen hebbende opnieuw de menigte zei hij tot hen: hoort mij allen en verstaat!
15	οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν, ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον.
	Aantekeningen: εἰσπορευόμενον is part.prs.med.nom.onz.ev. van εἰσπορεύομαι. δύναται is ind.prs.med. 3 ^e p.ev. van δύναμαι. κοινῶσαι is een inf.aor.act. van κοινώω, <i>verontreinigen</i> . ἐκπορευόμενά is part.prs.med.nom.onz.mv. van ἐκπορεύομαι. κοινούντα is part.prs.act.nom.onz.mv. van κοινώω. Vertaling: niets is van buiten van de mens binnengaand in hem dat kan verontreinigen hem, maar de (dingen) uit de mens uitgaand is de (dingen) (= is dat wat) verontreinigd is de mens.
16	εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω
	Aantekeningen: zie Mc 4:23 (les 19). Deze tekst ontbreekt in diverse handschriften. Vertaling: als iemand heeft oren (om te) horen moet hij horen.